

ДО
 КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
 НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
 СОФИЯ

ИСКАНЕ

от група народни представители

за обявяване противоконституционност на § 38, т. 3

от Закона за изменение и допълнение на Закона за здравното осигуряване,
 с която се създава нова ал. 12 на чл. 59 и § 39, с който се създава нов чл.

59в от Закона за здравното осигуряване (ДВ бр. 101/ 18.12.2009 г.)

По чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията

Уважаеми конституционни съдии,

Животът и здравето са най-висшите човешки ценности. Правото на здравно осигуряване, гарантиращо достъпна медицинска помощ и безплатно ползване на медицинското обслужване е основно конституционно право за всеки български гражданин. Още в Преамбюла на Конституцията е провъзгласено, че Република България е „социална държава”, а тя включва правото на здравеопазване като основно социално право.

В чл. 52, ал. 1 от Конституцията е казано, че „гражданите имат право на здравно осигуряване, гарантиращо им достъпна медицинска помощ, и на безплатно ползване на медицинското обслужване...”. Държавата трябва да „закриля здравето на гражданите” и да „осъществява контрол върху всички здравни заведения” (чл. 52, чл. 3 и чл. 5 от Конституцията). Освен това равенството, провъзгласено в чл. 6 от Конституцията означава и равенство по отношение на законовите условия за равенство при достъпа до медицинска помощ.

*Осигуряване К.З. 4/2010 г.
 Председател Я. Бончев
 Съдия Б. Мухев
 Заседание 10.02.2010 г.
 10.11.2010*

В противоречие с тези конституционни принципи и норми е § 38, т. 3 от Закона за изменение и допълнение на Закона за здравното осигуряване (ЗИДЗЗО), с който се създава нова ал. 12 на чл. 59. Тя гласи: „Лечебните заведения за болнична помощ, които не отговарят на условията по ал. 10, могат да сключват трудов договор за допълнителен труд по Кодекса на труда с медицински специалисти, осъществяващи дейност в болнични структури без легла, за следните специалности:

1. вирусология;
2. клинична микробиология;
3. клинична паразитология;
4. клинична патология;
5. нуклеарна медицина.”

С този текст се създава неравнопоставеност между гражданите-пациенти от различни населени места и региони, обслужвани от определени лечебни заведения за болнична помощ, което не е съобразено с техните нужди, а е поставено в зависимост от специалностите, изброени в ал. 12, т. 1 – 5 от ЗИДЗЗО. Неравнопоставеността е и между лекарите, които имат право на „трудова договор за допълнителен труд по Кодекса на труда” (т. 1 – 5) и другите лекари-специалисти, които нямат това право. Използва се недопустима избирателност (предварително определени пет специалности), а не общовалидни изисквания към медицинските специалисти. Това изискване влиза в противоречие и с конституционното право на гражданите на достъпна медицинска помощ (чл. 52, ал. 1 от Конституцията). Така се пренебрегват конкретните нужди на гражданите и възможностите на лекарите чрез допълнителен трудов договор да осъществяват лечението им.

Чл. 6, ал. 2 от Конституцията на Република България забранява „ограничения на правата, основани на... образование...”. При това в случая с цитираната промяна в ЗИД на Закона за здравното осигуряване става дума за хора с едно и също образование – висше медицинско и с придобита

след това специалност. Но едни от специалистите (изброените по-горе) имат право на допълнителен трудов договор, а други нямат. Правната абсурдност на тази ситуация по аналогия може да се илюстрира с евентуалното въвеждане на законови ограничения, напр. за инженери, икономисти, юристи и др., едни от които биха могли да се ползват с пълния обем от трудови права, а други – не.

С § 39 от ЗИДЗЗО се създава нов чл. 59в, който гласи: „Критерии за достъпност и качество на медицинската помощ са:

1. обезпеченост на лечебното заведение по чл. 9 от Закона за лечебните заведения с медицински специалисти на основен трудов договор;

2. наличие на нормативно определената и технически изправна медицинска апаратура и техника на територията на съответното лечебно заведение;

3. осигуряване от лечебното заведение по чл. 9 от Закона за лечебните заведения на непрекъснато 24-часово изпълнение на медицинска помощ при спешни състояния;

4. предоставяне на медицинска помощ в съответствие с утвърдените медицински стандарти и Правила за добра медицинска практика.”

Този текст противоречи на чл. 52, ал. 1 от Конституцията, който гарантира **„достъпна медицинска помощ, и на безплатно ползване на медицинското обслужване”**. Задължение на държавата е да осигури на всички български граждани **„достъпна медицинска помощ”**. Това е **задължение на държавата и конституционно право на гражданите**. С новия чл. 59в ЗИДЗЗО се въвеждат критерии, които фактически и юридически въвеждат ограничение на гражданите от различни райони и населени места от **„достъпна медицинска помощ”**. Тези изисквания са формални, дискриминационни, които водят до забрана на лечебното заведение да сключва договор с НЗОК (РЗОК), което автоматично води до закриване на лечебното заведение без да се интересува от конкретната

4

нужда на гражданите. Вместо държавата да осигури „достъпна медицинска помощ“ чрез чл. 59в ЗИДЗЗО се въвежда де факто „недостъпна медицинска помощ“ за част от българските граждани, което е в противоречие и с чл. 6, ал. 2 от Конституцията. Освен това бюджета на НЗОК чрез който по съответните пътеки се заплаща на здравните заведения се кумулират от средства от осигурителните вноски и данъци, които се плащат от гражданите. Въпреки, че гражданите са платили своя „здравен данък“, те се лишават от достъпна медицинска помощ в нарушение на чл. 52 от Конституцията.

Уважаеми конституционни съдии,

Моля на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията да обявите за противоконституционни § 38, т. 3, с който се създава нова ал. 12 на чл. 59 и § 39, с който се създава нов чл. 59в от Закона за изменение и допълнение на Закона за здравното осигуряване (ДВ бр. 101/18.12.2009 г.) като противоречащи на чл. 6, ал. 2 и чл. 52, ал. 1 от Конституцията на Република България.

Моля да конституирате като заинтересувани страни Министерството на здравеопазването, Националната здравно-осигурителна каса, Лекарския съюз и парламентарните групи в 41-о Народно събрание.

Народни представители:

1. Любен Корчезов -
2. Сергей ~~Същински~~ -
3. Янак Сточлов -
4. Михаил Млков -
5. Антон Чайковски -
6. Христо Бисеров -
7. Хасан Адемов -

8. Ананас Меркуриев
9. Георгий Божинский
10. Исаи Гагаузов
11. Эмилия Маскарова -
12. Евратим Шенев
13. Корнелий
Никитов
14. Дрогомир Стойков
15. Георгий Пириткер
16. Лоточ Крив
17. Андрей Крайнев -
18. Валентина Стоянова -
19. Мара Мачурова
20. Румели Нв. Такопова
21. Димитър Гороб
22. Мисаил Персидов -
23. Станко Пандев
24. Стефан Курчиданев
25. Димчо Михалевски
26. Анна Янчева
27. Петър Зурчаров
28. Милена Христова
29. Симеон Жедоб -

30. Степур В. Мунчафиев
31. Захария П. Георгиев
32. Георги Стемъркиев
33. Тимко Анастасов
34. Борисо Васильев
35. Зарин — Кунев
36. Румен Калев
37. Стефан Демисков
38. ПЛАМЕН Орешарски
39. Румена Обухов
40. Тодор Арбаев
41. Димитър Тодоров
42. Юлиан Новаков
43. Елиан Арбаев
44. Емен Емен
45. Муса Панев
46. Мелена Станчева
47. Янко Янков
48. Румен Риза —
49. ЮНАИ ТАСИ
50. ХАСАН КОУМБАТА
51. Митхат Метов —
52. Метов Метов —
53. Камелия Ломбардинова
54. Георги Анастасов